

Çocuk eğitimi

Medine Hanım: “İslâm’da çocuk eğitimi hakkında beni aydınlatırsanız çok memnun olurum. Saygılarımla.”

İslâm’da çocuk eğitimi, anne ve babalar için sorumlulukların başında geliyor. Kur’ân, “Ey iman edenler! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu öyle bir ateşten koruyun ki, tutuşturucusu insanlarla taşlardır” âyetiyle çocukların eğitilmesini anne ve babaya yüklüyor. Peygamber Efendimiz de (asm): “Çocuklarınıza değer verin ve onları güzelce terbiye edin” buyuruyor. Bir diğer hadislerinde Sevgili Peygamberimiz (asm): “Çocuğu olan kimse çocuğuyla çocuklaşsın” buyurmakla çocuk eğitiminin ailede sevgiyle, şefkatle ve bugün adına empati de denen duygudaşlıkla başladığını bildiriyor.

Çocuğun eğitimi ana rahminde başlar. Babanın helâl lokma getirmesi, annenin helâl lokma yemesi, anne ve babanın ibadeti, duâsı, niyazı, mutlulukları, şükürleri, kötü alışkanlıktan uzak yaşamaları çocuğu olumlu yönde etkiler. Çocuk ana rahmindeyken, anne baba çocuğun erkek olması veya kız olması konusunda her ne kadar istek sahibi olsalar da, inisiyatif sahibi değildirler. Tasarruf Allah’a aittir. Anne baba hayırlı evlat ister; ama çocuğun kız veya erkek olmasını Allah’ın takdirine bırakır. Çocuk ana rahmindeyken anne babanın yapacağı duâ örneği Kur’ân’da vardır. Kur’ân bu duâ örneğini Hazret-i Zekeriya Aleyhisselâmın duâsı olarak şöyle zikreder: “Rabbi heb li mil ledünke zürriyyeten tayyibeh, inneke semiu’d-duâ” (Ya Rabbi! Bana kendi tarafından pek temiz ve hayırlı bir zürriyet (nesil) bağışla. Şüphe yok ki, Sen duâyı hakkıyla işitensin.)

Çocuğun, dünyaya geldikten sonra ilk eğitimcisi annesidir. Anne şefkati çocuğu hem besler, hem kucaklar ve kuşatır, hem tehlikelerden korur, hem eğitir. Çocuk yaratıldığı fitrat üzerinde büyümeyi annesinin şefkati ile öğrenir. Çocuk sevgiyi, saygıyı, hürmeti, iyiliği, sorumluluk duygusunu, ana dilini, hayata ayak uydurmayı, şahsî görevlerini, sosyal görevlerini anne ve babasının yanında öğrenir. İmam-ı Gazâlî diyor ki: “Çocuk anne-babasının yanında İlâhî bir emanettir. Onun kalbi saf bir cevherdir. Her türlü şekil ve renkten boştur. Verilen her şekli kabule müsait, kendisine yakın duran her şeye meyleder vaziyettedir. Kendisine iyilik öğretilir ve iyi şeyler yaptırılırsa çocuk iyi bir insan olarak yetişir. Dünya ve ahirette saadete ulaşır.”

Bediüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle, çocuklar binde dokuz yüz doksan dokuz hisse

ile Hâlık-ı Rahîm olan Allah'a aittirler. Anne ve babalar çocuğun hem arkadaşı, hem de hizmetkârı olarak, Allah tarafından, çocuk için hususî görevli kılınmışlardır. Görevlerinin karşılığı olarak dünyevî ücretleri de "şefkat hissi" tarzında peşin verilmiştir. Anne babanın bu görev karşılığında uhrevî ücretleri saklıdır. Anne baba Allah'ın kendilerine verdiği şefkat hissiyle çocuklarını hem üzerinde titreyerek eğitmekte, hem de ahiret noktasında eşsiz sevap kazanmaktadırlar. Nitekim Peygamber Efendimizin (asm) ifadesiyle "Evlat kokusu Cennet kokusundandır." Yani evlat için girilen her fedakârlık, Allah katında değerlidir ve karşılığı doğrudan Cennettir. Nitekim bir diğer hadiste de Sevgili Peygamberimiz (asm): "Mahşer gününde kulun sevap kefesine ilk konulacak ameli, çoluk çocuğunun geçimi için yaptığı harcamalardır" buyuruyor.

Yüce dinimizde "Sebepe olan yapan gibidir" sırrı vardır ki, bu sırla en fazla anne babalar evlatlarına karşı yaptıkları olumlu her şeyden sevap almaktadırlar. Özellikle eğitim gibi bir ömür amel edilecek etkinlikler anne ve baba için birer sevap kaynağıdır. Dolayısıyla çocuk hayatı boyunca anne ve babanın teşvikiyle, yönlendirmesiyle, eğitimiyle veya maddî katkı sağlamasıyla yaşadığı her iyilikte bir misli sevap da anne ve baba için kazanmaktadır.

Anne baba çocuklarının eğitimine doğrudan katkı verdikleri için onların sevaplarının bir mislini alırlar dedik. Fakat eğitim noktasında üzerlerine düşeni eksiksiz yapan anne babalar, çocuklarının günahlarına ortak olmazlar. Bir başka ifadeyle eğitim noktasında gerekeni yapmış anne ve babalar için, çocukların sevaplarının bir misli anne ve babaya gider, günahlarının hiçbir zerresi gitmez. Çünkü günah kişiye özgüdür ve bunda anne ve babanın vebali yoktur